

АРХИТЕКТУРА И СТУДИЈЕ ИЗВОЂЕЊА: АСПЕКТ ПЕРФОРМАТИВНОСТИ

Аутор: Сања Симоновић Алфиревић

Издавач: Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Београд, 2018.

Кроз историју архитектуре, када је реч о аспектима праксе и теорије ове комплексне дисциплине, одавно је утврђено да се иста може градити и да се о њој може мислити. Али, да ли се архитектура може и изводити – питање је које поставља књига *Архитектура и студије извођења: аспект перформативности*, ауторке др Сање Симоновић Алфиревић у издању Института за архитектуру и урбанизам Србије (2018).

Књига је написана на 134 странице текста, укључујући и научни апарат са напоменама, изворима литературе, резимеима на српском и енглеском језику, индексом имена и појмова, као и изводима из рецензија. Структура књиге је монографског типа и као таква подељена је на увод, четири поглавља (*Студије перформанса*, *Студије перформанса као нова антропологија догађаја*, *Архитектура као перформативна пракса* и *Модел перформативности архитектуре: два случаја*) и закључно разматрање. Ова монографија је резултат вишегодишњег ауторкиног научно-истраживачког рада спроведеног на докторским студијама београдског Архитектонског факултета, верификованог одбрањеном докторском дисертацијом под насловом *Перформативност архитектуре* (2016) која заправо представља и суштинску окосницу саме књиге.

Сања Симоновић Алфиревић нас уводи у прву компаративну студију о архитектури и студијама извођења, са нагласком на аспект перформативности, у домаћој академској заједници. У питању је утемељена теоријска расправа о разуђеном контексту извођачких и перформативних пракси у контексту неоавангардне и постмодерне уметности и културе шездесетих, седамдесетих и осамдесетих година двадесетог века, из које произлазе ауторкина размишљања о улози и критичким потенцијалима савремене архитектуре. У том смислу, дата је корисна и концизна контекстуализација студија перформанса заснована на теоријским поставкама, између осталих, Шекнера (Richard Schechner), Тарнера (Victor Turner) и Гофмана (Erving Goffman), али и аутентична разрада ауторкиних теоријских поставки као што су *Перформанс у архитектури*, *Архитектура као место перформанса* и *Архитектура као перформанс*.

Од посебног интереса су студије случаја у којима се – под обухватајућим опсегом перформативности архитектуре – егзистенцијално-бихевиорални аспекти рецепције, перцепције и доживљаја повезују са појмовним регистрима догађаја, понашања и партиципативности, било да се ради о циркуларним ефемерностима присутним у не-местима глобалистичке транзиције или о иновативним моделима социјалног становања у земљама тзв. трећег света.

Књига *Архитектура и студије извођења: Аспект перформативности* не зауставља се на симплифицираним и стереотипним моделима интерпретације односа архитектуре и уметничке, филозофске или друштвено-политичке теорије, тако честим у домаћој средини, већ отвара аналитички и критички простор за преиспитивање поменутих односа. На тај начин ауторка омогућује даље теоријске ревизије које ће, у крајњој инстанци, наставити динамизам развоја науке чији саставни и важан део представља ова монографија.

др Владимир Стевановић
Факултет умјетности, Универзитет Доња Горица, Подгорица